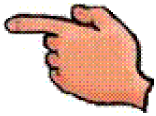
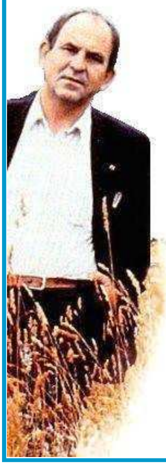
Панас ПРУСАК

Міколавы апавяданні

Заходні накірунак

СПРАВА

Панас
ПРУСАК

ЗАХОДНІ НАКІРУНАК

Міколавы апавяданні

Брылі
2012

Прусак, П.
Заходні накірунак. Міколавы апавяданні. / Панас Прусак. -
Брылі: Справа, 2012. - 23 с.

Чарговая падарожная паэмка Панаса Прусака, у якой ён распавядае пра тое, як ягоны аднавясковец Мікола Яцкоў атрымаў ад Сакрата Яновіча запрашэнне на ўдзел у "Беларускім Трыялогу" у Крынках і як пачаўся той шлях ад Брылёў у заходнім накірунку.

У с т у п .

Мне, Панасу, тут патрэбна
Ўсё агледзець, бо – глядун:
Бачу золата і срэбра,
Для адных – паэт-пявун
Для другіх – рыфмач заўзяты,
У якога тут не так:
І памер, маўляў, гарбаты,
І праз рыфму пэўны брак…

Не пайшлі б, браткі, вы долам! –
Так я крытыкам скажу.

Мой сусед Яцкоў Мікола[1] –
Ой, сябрук – вам далажу!
У хату зойдзе, павітае, –
Ад культуры чалавек!
І гаворка ж залатая –
Так і слухаў бы ўвесь век!

Вось і ўчора надвячоркам,
Як каровы ўжо прыйшлі,
Клямку ён маю пашморкаў,
Сеў, нібы Гарсія Лорка[2],
І, каб чулі ўсе Брылі[3],
З непадробленым імпэтам –
Справу маеце з паэтам! –
Распачаў аповед свой.

З а п р а ш э н н е .

“Ой, Панасе, я   ж – герой!
З беластоцкіх ажно Крынак[4]
Запрашэнне атрымаў!
Справы ўсе свае адрынуў,
Хоць зашмат, дарэчы, спраў,
І паехаў. Бо пазваў –
Божа ж мой! – Сакрат Яновіч[5] **–**
Найвядомы беларус!
Нейкі вырашыў нанова
Там зрабіць ён землятрус:
З усяе – ого! – Эўропы
Назапрошваў сябрукоў –
Роднай мовы ўзвіць Акропаль,
І - каб рэха ўсцяж вякоў!”[6]**…**

Змоўк Мікола, нечакана
Захлынуўшыся слязой…
Вось яна, браткі. – абранасць!
Во з кім побач! Божа ж мой!..

А Мікола мой тым часам
Супакоіўся і зноў
З успамінамі сам-насам, –
Паплылі жывінкі слоў…

М а с т а к о ў ц ы .

“Ну, вядома ж, мой ты братка,
Я без жонкі – нікуды:

Ала[7] трэба для парадку,
Ёлкі-палкі-жалуды!

Ды й наогул: за кардонам[8]
Йна ніколі не была –
Не ўзнімалася з тым звонам
І тым цветам не цвіла.

Да таго ж, спяваць нам трэба:
Мастакоўцы мы усё ж!
Мы без песняў – як без хлеба!
Нас заўжды на песні множ![9]

Сам Яновіч нас паслухаў
І сказаў: *"Ого, аднак!*
Трэба копіі тых зрухаў,
Бо Яцкоў, бач, не лайдак!
Нават голас нейкі мае –
Не бяда, што не Кабзон![10]
Вунь паэтаў як зганяе
Пад утульны парасон!"…

Нам Сакратава здзіўленне –
Нібы той жывы бальзам.

П а д р ы х т о ў к а .

Усё зрабілі мы ў імгненне:
"Дому Польскага"[11] спеў брам,
Візаў строгіх два дазволы,
Пошук спонсараў – прыколы![12] –
Запакоўка хатулёў

І з Брылёў у Магілёў.

А спякота - mamma mia![13]
Лета ўрэшце падплыло, –
Сэрца аж спацела ные,
Аж дыханне заняло.
Але – трэба!.. Абшчапіўшы
Непад'ёмны той хатуль,
Мы туды, цягнік дзе свішча
Й машыніст трымае руль.

Ну, да Васі Навічонка[14]
Мы забеглі: ён – ого! –
Даў даляраў незлічона –
Цэлых трыццаць! І яго
Мы за гэта помніць будзем
І ў той Польшчы не забудзем –
Нейкай жэсці трэба йму,
А навошта – не майму.

В а к з а л .

Вось цягнік "Унеча – Гродна"[15].
Нумар "пяць" вагон. Натоўп.
Як бы той народ гаротны
Нам у плечы не натоўк!..

Зашчаміліся. Чакаем –
Можа, Саша[16] падбяжыць.
Во – прабег! Крычым, гукаем –
Аж стары вакзал дрыжыць.

Падляцеў. Зубоў зіхценне –
Нават тамбур пасвятлеў.
А ў наступнае імгненне
Засіпеў гудочны спеў,
І дарога пачалася, –
Дзе ты, Гродна? Сустракай!..

Апынуліся мы ў часе,
Побач з намі – родны край.

Вагон.

А ў вагоне тым плацкартным
Шавяленне, ўздыхі, шум –
Просты люд тут, без пагарды,
У асяроддзі нейкіх дум.

Пахапалі ўміг бялізну,
Разбурчэўшыся пра кошт.
Тут вам не сацыялізма –
Гэта *там* было ўсё грош!..

І, паклаўшыся на лаўкі
Хто куды, хто як, хто дзе,
Загарнуліся ў сон даўкі, –
Ну, і мы ў той грамадзе.

А, тым часам, грукацела
Ноч пад нашым цягнікам –
У гісторыю ляцела
Безаглядна і нагбом…

Ля Гародні навальніца
Над вагонамі кружыцца
Пачала дажджом кудлатым
У бліскучых, звонкіх латах.

Сустрэча.

Вось і горад. *“Здаць пасцелі!”*
Мітусня, як і заўжды.
Стоп, машына! Паляцелі!..

Гляньце: Дзіма![17] Ой, гады
Не бяруць яго, халера, –
Усё такі, які і быў:
Хударлявы, як фанера,
Вагі граму не набыў!

Сын яго, Ілля[18], адразу
З рук хатуль пачаў ірваць:
“Дзядзька, дай сюды, зараза!
Буду я дапамагаць!”…

Ад вакзалу, нібы танкі,
Ля ракі Гараднічанкі[19],
Уздоўж цагляных сараёў
Мы прабраліся дамоў.

Ледзь да пятага паверху
Той “хрушчобы”[20]дапаўзлі;
Я з натугі аж заперхаў, –
І нашто нам хатулі?..

Шэсць гадзін. І сон пануе
У кватэры той. Сядзім.
Нам гарбату прапануюць.
П'ём. Маўчым. У столь глядзім.

Тут і людзі паўставалі:
Серафімаўна - "*Марго*"[21], –
Яе ведаў нават Сталін!
Гэта ж, братка, ого-го!

І Наталля, жонка Дзімы.
І дачка іх Вольга тут –
Нас вітаюць, ходзяць міма,
Бо адзіны тут маршрут.

Ш п а ц ы р .

Ну, а потым па Гародні
Паглядзець пабеглі мы –
Як жыве тут люд заходні
І якія тут дамы.

Дзіма – за экскурсавода:
Паказаў і расказаў
Пра палацы і згароды,
І пра рэха даўніх спраў.

І навошта ў медыцыну
Ён папёрся – не пайму.
От гісторыкам бы – грымнуў!
Краю роднаму свайму
Ён прыйшоўся б даспадобы…

Дактароў жа – да хваробы,
Як усюткіх прусакоў
Ці настырных тых гракоў.

Калі мовіць аб паходзе –
Спадабаўся Гродна нам:
Ёсць тут чыннасць у народзе,
Уяўленне ёсць аб згодзе
І - сталічны нейкі гам.

Старажытных забудоваў –
Каб мы так усе жылі!..
Гэта ў нас пад Магілёвам
Абаронцамі былі
Кожны трэці ці чацвёрты –
Немцы усё й расцёрлі ў пыл[22]**.**

І навошта быць упёртым,
Каб затым парваць стос жыл?..

Ды затое хутка будзе
Магілёў *Героем*![23] **Вось!**
Зажывуць тады ж там людзі!
Вечна будзе весялосць!..

На кладзішча завярнулі
Паглядзець, як справы тут, –
Нешта, штосьці, дзесьці чулі,
Як убачылі – капут:
Ні адзінай агароджы!
Як так можна – не пайму!
Мо, няма на гэта грошай?

Мо, жывуць тут па-свайму?..

Кветкі, чыннасць, цішыня
І - нябёсаў вышыня…

Дзень каціўся ў цёплы вечар.
Быў маленькі шчэ размах:
Завітаў да нас з далечы
Чорны, стомлены Манах[24]…

З о н а .

…Раніцой, з суседкай Галяй
Мы на гродзенскім вакзале
У чарзе і не стаялі:
“Вам да Кузніцы?”*[25] – *“Вядома!”

Пад вакзальнай столлю гоман.
І нарэшце дзверы зоны
Адчыніліся, і мы,
Быццам з плену ці турмы,
Ламануліся на волю.

Там – знаёмае да болю:
І ліхія пагранцы,
І ў цывільным малайцы,
І вачасты мытнік строгі:
“Ой, з якое ж вы аблогі?
З Магілёву? Быць не можа!
***Што схавалі? Добжэ, добжэ!*[26]**
Ну, праходзьце – там цягнік!”

І пачаўся наш адлік
Той вандроўкі непаўторнай…

К о д а .

Ой, Панас, – вось так мажорна
У жыцці шчэ не было!
Эх, куды ж нас занясло!..

Ну, аб гэтым, братка, потым –
Замарыўся нешта я.
Заўтра рана на работу –
Спраў там розных дах..я.
Давідзэня!”[27]
І ў хвіліну
Па Брылях прашамацеў.

Завядзе яшчэ ў маліну!
Ой, пачуецца той спеў!..

22 – 24 ліпеня 2003 г.
29 жніўня 2005 г.

Заўвагі і тлумачэнні.

1 - Мікалай Адамавіч Яцкоў – дырэктар Брылёўскага сельскага Дома культуры Магілёўскага раёна.

2 - Гарсія Лорка Федэрыка (1898-1938), іспанскі паэт і драматург. Адна з галоўных ідэй яго паэтычнай творчасці – магчымасць дыялога паміж людзьмі, кожны з якіх уяўляе асобны свет. Растраляны франкістамі. На беларускую мову яго творчасць перакладаў Р.Барадулін.

3 - Вёска ў Магілёўскім раёне Магілёўскай вобласці.

4 - Мястэчка ў Беластоцкім ваяводстве (Польшча), недалёка ад польска-беларускай мяжы. Вядома тым, што там нарадзіўся, жыве і працуе пісьменнік Сакрат Яновіч.

5 - Сакрат Яновіч нарадзіўся 4 верасня 1936 г. у мястэчку Крынкі Беластоцкага ваяводства (Польшча) у сям'і шаўца, Канстанціна Яновіча, які меў таксама і трохгектарную гаспадарку. У школе спрабаваў пісаць вершы па-польску і па-руску. У 1950 годзе адправіўся з Крынак у "вялікі горад Беласток", дзе закончыў электратэхнікум (1955), а затым (завочна) аддзяленне беларускай філалогіі Настаўніцкага інстытута (1962). Працаваў журналістам у штотыднёвіку "Ніва", кіраваў аддзелам галоўнага праўлення Бела-

рускага грамадска - культурнага таварыства. У 1973 годзе завочна закончыў факультэт польскай філалогіі Варшаўскага універсітэта. Пратэстуючы супраць бюракратызацыі ўлады, быў вымушан пайсці на “чорную работу” – рабіў кладаўшчыком, тэхнікам бяспекі працы, што ўзбагаціла яго жыццёвымі назіраннямі. Быў старшынёй Клуба Саюза польскіх пісьменнікаў у Беластоку (1976-1981). У апошнія гады ўсё больш займаецца палітычнай дзейнасцю, змагаецца за роўныя правы беларусаў Беласточчыны з палякамі. Адзін з заснавальнікаў Беларускага незалежнага выдавецтва (1981-1987). Старшыня партыі Беларускае дэмакратычнае аб’яднанне (з 1990 г.).

Як празаік С.Яновіч дэбютаваў у 1956 г. на старонках беларускага штотыднёвіка “Ніва”. Аўтар зборніка апавяданняў і мініяцюр “Загоны”, аповесці “Сярэбраны яздок”. У перакладзе на польскую мову выйшлі яго кнігі прозы “Вялікі горад Беласток”,“Забыцці”, “Сцяна”, “Самасей”, “Малыя дні”, “Трэцяя пара”, а таксама напісанае для палякаў эсэ “Беларусь, Беларусь”, якое выклікала вялікую палеміку, прыцягнула ўвагу да патрэб беларусаў Польшчы. Проза С.Яновіча вызначаецца філасафічнасцю, глыбокім псіхалагізмам.

6 - “Беларускі Трыялог” – сустрэчы аўтараў штогодніка “Annus Albaruthenicus” (“Год Беларускі”) у мястэчку Крынкі Беластоцкага ваяводства (Польшча). Штогоднік выдае С.Яновіч. Больш падрабязна аб гэтым – у публікацыі ча-

сопіса “КРАЙ – KRAJ. Polonica - Albaruthenica – Lithuanica” (г.Магілёў) № 3-4 (11-12) 2003 г.:

ЧАРГОВЫ “ТРЫЯЛОГ” У КРЫНКАХ

У Беларусі некалькі сэрцаў.

Адно з іх, гарачае і няспыннае, б’ецца на Беласточчыне ў старажытным мястэчку Крынкі на вуліцы з легкакрылай назвай Сакольска ў доме, дзе жыве дзіўны чалавек – Сакрат Яновіч.

Што гэта – дзівацтва ці сапраўдная мужнасць – быць беларусам, біцца за беларускасць, кідацца па-донкіхоцку на змрочныя ветракі абыякавасці і бяспамяцтва?! Але ж Сакрат Яновіч – вельмі разумны Дон-Кіхот. Ён спачатку ўважліва глядзіць, думае, разважае, уладкоўвае ў руцэ цяжкое кап’ё, прымерваецца і толькі потым, разагнаўшыся, дакладна пацэліць у патрэбнае месца. Ён заўсёды ведае што рабіць і як рабіць. І робіць! Сакрат Яновіч – жывы прыклад таго, як думка, рэч нематэрыяльная, змяняе хаду гісторыі.

Кажуць. што імя адбіваецца на лёсе чалавека. Старажытны Сакрат таксама пільна ўглядаўся ў будучыню… Па нашаму ж Сакрату ўсё проста: без беларускай нацыянальнай ідэі не адбудзецца адраджэння Беларусі. Аднак любую ідэю – а тым больш нацыянальную – трэба адшліфоўваць, аграньваць, рабіць з бясформеннага алмазу не-

паўторны брыльянт. Тут намаганнямі аднаго толькі чалавека, нават такога апантанага, як Сакрат Яновіч, не абыйсціся: трэба калектыўны розум, талака. І не проста пасядзець, пагаманіць "за жыццё" дый разысціся – тут трэба, каб думкі клаліся ў друкаваныя радкі. Напісанае ж – застаецца!

Так нарадзіўся "Annus Albaruthenicus" ("Год Беларускі") – часопіс еўрапейскага кшталту, які скіраваны ў Еўропу. А з ім узнікла чатыры гады таму і "Villa Sokrates", каб выхаваць народжанае дзіцё і правесці яго праз гады сталення.

Стратэгія задумкі была простая і ясная: калі ты хочаш быць, патрэбна, каб цябе ведалі. Беларусь – частка Еўропы, значыць, беларушчыну трэба ўводзіць у Еўропу. Сакрат Яновіч да сёняшняга дня не можа зразумець, як гэта ў дзесяцімільённай Рэспубліцы Беларусь ні ў каго не ўзнікла такая задума, недарагая, заснаваная выключна на аўтарытэтах. Даць трыбуну еўрапейскім інтэлектуалам, дасведчаным у беларускай культуры, на аснове незвычайнай, на першы погляд, канцэпцыі: беларускае не па-беларуску, а небеларускае па-беларуску. Найперш як праява экспансіі беларускага, а ўжо потым – еўрапеізацыі беларусаў.

Жывым дадаткам да "Году Беларускага" паўсталі і "Беларускія Трыялогі" – сустрэчы аўтараў штогодніка, якія звычайна адбываюцца на маляўнічым хутары Лапічы ля Крынак. Ад Лапічаў да беларускай мяжы крыху больш за кіламетр, таму няма адчування адарванасці ад Бела-

русі: вось яна – побач. І ў гэтай геаграфічнай невыпадковасці свой сэнс: пра беларускае лягчэй гаварыць, адчуваючы на патыліцы дыханне Беларусі.

Свет пабачылі ўжо тры нумары яновічава дзіцяці. У ліпені гэтага года адбыўся ўжо чацвёрты "Беларускі Трыялог", патронам якога ўпершыню з'явілася афіцыйная асоба – маршалак Беластоцкага ваяводства Януш Кжыжэўскі. Здаецца, такі рэверанс у бок Сакрата Яновіча, змучанага думкамі аб тым, дзе знайсці фундатараў, невыпадковы: Польшча збіраецца ў Аб'яднаную Еўропу, а там існуюць пэўныя і жорсткія правілы павагі і падтрымкі нацыянальных меншасцей. Для польскіх улад Сакрат Яновіч як той выратавальны круг – вось, маўляў, мы беларусаў падтрымліваем! Нават прэстыжная еўрапейская прэмія імя Анджэя Дравіча – і тая ў беларуса!..

У гэтым годзе ў спякотныя ліпеньскія дні на лапіцкім узмежку сустрэліся вядомы сацыёлаг Рышард Радзік з Універсітэта імя Марыі Кюры-Складоўскай у Любліне, прафесар Эльжбета Чыквін з Беластоцкага універсітэта, доктар Майкл Флемінг з Оксфардскага універсітэта, прафесары Андраш Золтан і Лаяш Пальфальві з Будапештскага універсітэта, перакладчыкі Чэслаў Сэнюх з Варшавы, Генрык Берэзка з Берліна і Ян Бурлыка з Гродна. І мне з маёй жонкай Алай на гэтай сустрэчы была адведзена свая роля: кожны вечар Трыялога аздабляць канцэртам з песень на вершы вядомых бела-

рускіх паэтаў.

І былі тры незабыўныя дні: ад раніцы даклады і творчыя дыскусіі, удзень вандроўкі па святых месцах крынкаўскага наваколля з абавязковымі захапляльнымі аповедамі Сакрата Яновіча: у крушнянскай мячэці – пра польскіх татараў, у гжыбаўшчыцкай царкве – пра гісторыю праваслаўя ў гэтым былым кутку Беларусі, у Супрасльскім манастыры – пра доўгі шлях, што вядзе да храма, ля старажытных муроў крынкаўскай жыдоўскай бажніцы – пра былоеі незваротнае… А ўвечары, крыху змораныя за дзень сябры Трыялогу па-апостальску рассаджваліся за доўгім сталом, запальвалі свечкі, і над лапіцкімі прыцемкамі ўзляталі песні на вершы Гілевіча, Законнікава, Бураўкіна, Акуліна. А калі аднойчы ўсе дружна падхапілі гілевіцкую “Песню бярыце з сабой…”, падумалася: абавязкова возьмуць! І панясуць яе, беларускую песню, па еўрапейскіх шляхах. Бо адгукнуліся на вокліч Сакрата Яновіча, паверылі яму і пайшлі побач з ім…

7 - Ала Міхайлаўна Яцкова – жонка Міколы Яцкова.

8 - “Кардон” – дзяржаўная граніца, мяжа.

9 - Маецца на ўвазе, што Мікола і Ала Яцковы актыўна займаюцца песеннай творчасцю: ён, як кампазітар (больш за 800 песен на вершы беларускіх і рускіх паэтаў), яна, як паэт (напіса-

ла 12 песен).

Таксама з'яўляюцца і выканаўцамі створаных песен.

10 - Кабзон Іосіф Давыдавіч (н. 11.09.1937 г.), расійскі эстрадны спявак. Народны артыст Расіі, Украіны, СССР. Прафесар. З 1959 года саліст Усесаюзнага радыё. Прапагандыст і першы выканаўца песень А.Пахмутавай, А.Астроўскага, А.Фельцмана, Я.Фрэнкеля, Э.Калманоўскага, М.Тарывердзіева і інш.

11 - "Дом Польскі" належыць Магілёўскаму аддзяленню грамадскай арганізацыі "Саюз палякаў на Беларусі". Быў адкрыты ў 1996 г. на сродкі Асацыяцыі польскай садружнасці г.Варшавы. Займаецца культурна-асветніцкай дзейнасцю. Тут дзейнічаюць клубы – моладзевы, жаночы, скаўцкая дружына, суполка польскіх урачоў. Аказвае кансультацыі тым, хто мае сумесны бізнэс с палякамі. Ёсць свой відэаклуб, дзе праглядваюцца мастацкія фільмы, атрыманыя з відэатэкі пры Амбасадзе Рэспублікі Польшча ў Беларусі. Праводзяцца заняткі па вывучэнню польскай мовы. "Дом Польскі" прымае ўдзел у штогадовых выездах 12 кастрычніка на месца бітвы з гітлераўскімі войскамі 1-й Польскай пяхотнай дывізіі імя Т.Касцюшкі ў пасёлак Леніна Горацкага раёна. Займаецца бясплатным аздараўленнем у Польшчы магілёўскіх дзяцей, якія вывучаюць польскую мову. Тут адзначаюцца рэлігійныя каталіцкія святы.

12 - Маецца на ўвазе тое, што Мікола Яцкоў паспрабаваў знайсці спонсара: папрасіў Уладзіміра Ільіча Мажорава, старшыню Брылеўскага сельскага Савета, напісаць пісьмо на імя Аляксея Аляксеевіча Кірыленкі, які ў той час працаваў генеральным дырэктарам холдзінга "Аблхарчпрам". Аляксей пісьмо тое ўзяў, абяцаў дапамагчы. а потым паведаміў, што Пётр Фёдаравіч Тараймовіч з Аблсельгаспроду, які курыраваў той холдзінг, не згадзіўся на такую растрату дзяржаўных грошай.

13 - З італьянскай мовы: *"Мама мая!"* ці, можа, *"Матухны светы!"*

14 - Васіль Сцяпанавіч Навічонак – даўні сябра Міколы Яцкова, "хросны бацька" Яцкова-паэта: у верасні 1984 г. выпусціў на старонку магілёўскай раённай газеты "За камуністычную працу" першую нізку вершаў маладога паэта. Працаваў у аддзеле культуры Магілёўскага райвыканкама, на магілёўскім радыё, галоўным редактарам абласнога тэлебачання. Зараз галоўны рэдактар газеты "Веснік Магілёва".

15 - Цягнік № 391 "Унеча – Гродна": прыбыццё на станцыю Магілёў 17.37, адпраўленне з Магілёва ў 18.00, прыбыццё ў Гродна ў 6.11.

16 - Аляксандр Шумскі – старэйшы сын Алы Яцковай.

17 - Дзмітрый Віктаравіч Рыбкін – урач-тэрапеўт. Нарадзіўся і вырас у Гродна. Скончыў Гродзенскі медыцынскі інстытут. Працаваў у Крычаве, і ў гэты періяд пазнаёміўся з Міколам Яцковым.

18 - Ілля Рыбкін – сын Д.Рыбкіна.

19 - Невялічкая рачулка ў цэнтры Гродна, больш нагадвае ручай.

20 - Народная мянушка дамоў, якія шырока пачалі будавацца пры М.С.Хрушчове, калі было абвешчана *"Наша мэта – камунізм!"* і пачалося шпаркае перасяленне людзей з баракаў і камуналак у асобныя кватэры з акрэсленым наборам камунальных паслуг.

21 - Маргарыта Серафімаўна Дружыніна-Рыбкіна – маці Д.Рыбкіна, вядомы ў Гродна медык і педагог.

22 - Маецца на ўвазе, што ў перыяд з 3 па 26 ліпеня 1941 г.савецкія войскі і апалчэнцы гераічна абаранялі Магілёў. З 6653 гарадскіх будынкаў былі разбураны ці спалены 3220.

23 - Гаворка пра тое, што Магілёву трэба даць зорку Героя за абарону 1941 г., ідзе даўно – яшчэ з тых брэжнеўскіх часоў, калі Смаленску, Туле, Наварасійску далі званне "Герой", а Магілёву "кінулі" толькі ордэн Айчынай вайны І ступені.

Апошнім часам размовы ў гэтым накірунку ўзмацніліся. І можа так стацца, што прэзідэнт А.Лукашэнка сваім указам узаконіць заваяваны статус Магілёва і выправіць даўнюю гістарычную недакладнасць.

24 - Маецца на ўвазе набытая ў краме і дружна распітая бутэлька малдаўскага віна “Чорны манах”.

25 - Кузніца Бяластоцкая – горад на польска-беларускай мяжы, недалёка ад Гродна, праз які праходзяць асноўныя патокі беларускіх дробных бізнэсоўцаў, якія імкнуцца ў Беласток.

26 - *“Dobrze”* (польскае) – *“Добра”*.

27 - *“Do widzenia”* (польскае) - *“Да пабачэння”*.

Літаратурна-мастацкае выданне

Панас Прусак
ЗАХОДНІ НАКІРУНАК
Міколавы апавяданні

Рэдактар - А.М.Яцкова

Выдавец

СПРАВА

№ 69
17.06.2012 г.
213107 в.Брылі Магілёўскага раёна, Беларусь
mikolabryl@gmail.com

